

L'exposició més enllà del museu

Published by [Interacció. projecte editorial del CERC](#) [1] on 21/10/2020 - 09:00 | Last modification: 21/09/2026 - 16:27

L'exposició ja no pot entendre's només com un dispositiu destinat a mostrar i transmetre un conjunt d'objectes o coneixements. A *Altermuséologie*, Serge Chaumier parteix d'aquesta transformació per defensar que l'exposició s'ha emancipat progressivament del museu patrimonial i s'ha convertit en un llenguatge cultural amb lògiques pròpies. Experiència, interpretació, participació i implicació dels públics configuren una manera diferent d'entendre què significa exposar.

Publicat el 2018, el llibre se situa en els debats museològics sobre la transformació de les institucions culturals i la revisió de la relació tradicional entre col·leccions, coneixement i públics. Chaumier proposa fins i tot desplaçar el vocabulari: parlar d'**expologia** permet pensar l'exposició independentment de la museologia i reconèixer que aquesta forma cultural apareix en espais, disciplines i contextos molt més amplis que el museu.

La seva tesi té conseqüències importants. L'exposició no és un contenidor neutral d'informació. És una construcció discursiva. Selecciona, ordena, relaciona, dramatitza i ofereix una determinada lectura de la realitat. D'aquí que Chaumier qüestionï la suposada neutralitat científica de determinades formes museogràfiques. Exposar implica construir un relat i assumir un punt de vista. El museu pot esdevenir així un espai on no només es comuniquen sabers, sinó on es fan visibles controvèrsies, interpretacions i mirades diferents.

L'exposició no es limita a presentar coneixement: construeix les condicions perquè aquest coneixement sigui interpretat.

Aquesta concepció modifica també el lloc dels públics. L'exposició contemporània tendeix, segons Chaumier, a abandonar progressivament el model basat en la transmissió unidireccional per incorporar dimensions narratives, sensibles i experiencials. La visita es pensa com una experiència en què intervien l'espai, l'escenografia, els objectes, els textos, les emocions i les possibilitats d'interacció. L'exposició esdevé una mena de «teatre d'idees», una escriptura espacial que no només informa, sinó que convida a interpretar.

La participació constitueix una altra de les transformacions examinades. El públic deixa de ser concebut exclusivament com a receptor i pot intervenir en la producció de significats. Aquesta evolució obliga també a precisar què entenem per mediació cultural. Per a Chaumier, mediació, interpretació i participació formen part d'una transformació més profunda de les formes d'acció cultural, en què la relació establerta amb els visitants adquireix tanta importància com els continguts exposats.

D'aquí prové el terme que dona títol al llibre. L'**altermuseologia** no designa simplement un nou model de museu. Funciona com una invitació a desbordar les fronteres disciplinàries i institucionals de la museologia tradicional. Si l'exposició circula per centres d'interpretació, espais científics, equipaments culturals i múltiples dispositius de comunicació, estudiar-la exclusivament des del museu limita la comprensió d'allò que ja està succeint. El llibre reivindica, per tant, l'autonomia de l'exposició com a objecte d'estudi i com a pràctica cultural.

El principal interès d'*Altermuséologie* és que desplaça el focus des dels continguts cap a les relacions que produeix el dispositiu expositiu. Aquesta intuïció conserva tota la seva força. El que el temps obliga a revisar és l'optimisme amb què conceptes com participació, experiència o implicació acostumen a associar-se al canvi institucional. La seva generalització en el discurs museístic no garanteix una redistribució efectiva del poder cultural. Una exposició pot activar públics sense cedir-los capacitat d'incidència, i pot multiplicar experiències sense ampliar els marcs d'interpretació. La contribució més valuosa de Chaumier no és tant legitimar aquestes tendències com proporcionar un marc per analitzar críticament què transformen realment i què deixen intacte.

Referència

Chaumier, S. (2018). *Altermuséologie : manifeste expologique sur les tendances et le devenir de l'exposition*. Hermann. Postfaci de Raymond Montpetit.

Llibre registrat i disponible al catàleg bibliogràfic [C \[2\]](#)[ERCles \[2\]](#) especialitzat en polítiques culturals i pensament contemporani.

Categories: Llibre

Categories: Recursos i publicacions

Tags: equipaments culturals

Tags: públics de la cultura

Tags: participació cultural

Tags: innovació cultural

Tags: pensament cultural

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2020/altermuseologia>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://cercles.diba.cat/>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8352>